

пов'язано з заснування Львівського аеропорту у 1939р, який було зруйновано німцями у 1941 р. і відновлено лише у 1944 р. При Львівському аеропорту було відкрито митний пост, а у червні 1951 р. пост був реформований у Львівську митницю.

Загалом у післявоєнні роки Львівська митниця, як і решта митниць в Україні, при мінімальному зовнішньоторговельному обороті та суцільних обмеженнях на виїзд громадян за кордон, більшою мірою виконувала не властиві їй функції політичного контролю.

Список використаних джерел:

1. Яремчук В. Д. Державно-правове регулювання національної освіти на Закарпатській Україні у 1919-1939 р.р. / В. Д. Яремчук // Науковий вісник Льв. ДУВС. Серія юридична. - 2009. - № 3. - С. 5256.
2. Субтельний О. Україна. Історія / О. Субтельний. - К. : Либідь, 1991. - 512 с.
3. 90 лет назад принято постановление о борьбе с контрабандной торговлей[Электронный ресурс]. Режим доступа: http://customs.ru/ru/press/news_jtu/index.php?id286=31617.
4. Жуковський А. Нарис історії України /А. Жуковський, О. Субтельний. - Л.: Вид-во Наук. т-ва ім. Т. Шевченка у Львові, 1992. - 230 с.

КОРЮКІВСЬКА ТРАГЕДІЯ

Яворська А. А.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Хойнацька Л.М.

Втрати України, територія якої опинилася в епіцентрі воєнних дій, виявилися чи не найбільшими у Другій світовій війні. За підрахунками сучасних вітчизняних істориків, лише загиблими людські втрати України склали понад 8 млн осіб, і не менше половини з них - це жертви серед цивільного населення [1, с.14].

Всесвітньо відомими стали злочини, здійснені нацистськими окупантами у Європі: чеська Лідице - 10 червня 1942 р. вбито у селищі і замордовано у концтаборі 320 осіб; білоруська Хатинь - 22 березня 1943 р. у селі знищено 149

осіб; французький Орадур-сюр-Глан - 10 червня 1944 р. у селищі знищено 642 особи. Проте світ практично не чув про українську Корюківку (Корюківка - селище міського типу з 1923 р.) трагедію, де протягом 1-го, 2-го та 9 березня 1943 р. було вбито і спалено близько 7 тисяч осіб різного віку - від немовлят до німецьких старих, а селище повністю знищено. Більшої та жорстокішої каральної акції за всю Другу світову війну в Європі не було.

У лютому 1943 р. радянське партизанське з'єднання під командуванням Олексія Федорова повернулося з Брянщини в Росії і розташувалося у корюківських лісах на Кам'янському хуторі. Партизани розпочали збір продовольства по селах і акції проти окупантів. У ніч на 27 лютого 1943 р. народні месники партизанського з'єднання Федорова розгромили німецько- угорський окупаційний гарнізон Корюківки, залишки якого уціліли тільки у цегляному будинку лікарні.

У відповідь на радянську партизанську акцію начальник штабу 399-ї головної польової комендатури у місті Конотоп Сумської області Байєр Бруно Франц віддав наказ про знищення Корюківки. Комендатура була підпорядкована групі армій «Південь» Вермахту. Офіційна мета знищення мешканців Корюківки та всього селища полягала у «помсті і залякуванні» радянських людей, щоб у них «не виникало бажання» допомагати партизанам.

Вранці 1 березня 1943 року до Корюківки прибув підрозділ СС з міста Щорса, Чернігівської області. Спочатку німці намагалися зігнати всіх жителів в центр села. Коли люди, передбачаючи смерть, спробували втекти, німці почали входити у всі будинки та розстрілювати їх мешканців. Зігнаних у центрі, розстріляли. Був виданий наказ вбити всіх жителів Корюківки, яким вдалося втекти у сусідні населені пункти.

За даними судово-медичної експертизи, проведеної після війни, смерть заподіювалась шляхом розстрілу з автоматів та станкових кулеметів, ударів тупими предметами й спалюванням заживо.

2 березня забиті трупами будинки почали підпалювати, але вбивства тривали. Карателі прочісували село, хапали людей і живцем кидали в палаючі хати. Віра Сильченко, яка сховалася в копиці сіна, бачила, як нелюди кинули у

вогонь її матір, сестру й невістку. Одночасно великі групи людей убивали з кулеметів на подвір'ї церкви, на колгоспному дворі. До кінця дня 2 березня Корюківка майже повністю згоріла, збереглися тільки десять цегляних будинків та одна церква.

Жителів сусідніх населених пунктів залякували, щоб вони не надавали допомогу корюківцям. Вцілілі корюківці сховалися або втекли в ліс. Частина з них через декілька днів повернулися. Здебільшого це були люди похилого віку. 9 березня німці спалили їх заживо.

В результаті каральної акції в Корюківці було знищено близько 7 тисяч мирних жителів, спалено 1390 будівель. 5612 жертв масового вбивства залишаються невпізнаними й до сьогодні [3].

Зазначені події викликають багато запитань. Зокрема, де була радянська влада і чому ніхто не міг допомогти беззахисним жителям села. Чернігівські історики С. Павленко й С. Бутко вважають, що партизани могли врятувати бодай частину мешканців Корюківки від смерті, однак зумисне не зробили цього. Відповідно до офіційних даних, на початок 1943 року з'єднання Федорова налічувало 12 партизанських загонів загальною чисельністю 5,5 тисяч бійців. Більшість із них базувалася неподалік Корюківки, у сусідніх селах. За підрахунками істориків, кількість карателів, відряджених на «акцію відплати», становила приблизно 300-500 осіб «Не було команди. Ми тільки спостерігали», - зізнався по війні один із партизанів загону Федорова [3].

Чекають на відповідь і питання: чому до недавнього часу ані в СРСР, ані в незалежній Україні ця трагедія не знайшла належного місця в офіційній пам'яті, не стала символом і скорботною датою союзного, а пізніше - національного масштабу? Про приголомшливу криваву розправу в Корюківці не згадувалось у підручниках з історії. Про неї писали, але, як правило, лише на місцевому та обласному рівнях. І дуже рідко, стисло, наче мимохідь, згадували в нечисленних наукових працях.

Отже, підводячи підсумки, підкреслимо, що події початку березня 1943 р. у містечку Корюківка - це історична трагедія, яка, з одного боку, територіально є локальною, проте, з іншого, належить до числа трагедій національного і, навіть,

міжнародного рівня. Означені події не лише повинні бути зафіксовані як одна з трагічних сторінок історії міста Корюківка та Чернігівщини, а зайняти помітне, чітко означене місце в історичній і національній пам'яті українського народу як найбільша серед її подібних в Європі в роки Другої світової війни трагедія населеного пункту та як національний символ трагедії всіх знищених карателями сіл і містечок України.

Список використаних джерел:

1. Павленко С. Корюківка у смертельному вогні: Правда про трагедію провінційного містечка у партизанських краях / С. Павленко // Голос України. Газета Верховної Ради України. - 2013. - 22 лютого.
2. С. Бутко Корюківська трагедія 1943 року: Анатомія злочину. Інтернет ресурс - <http://www.memory.gov.ua/news/sergii-butko-koryukivska-tragediya-1943-roku-anatomiya-zlochinu>
3. Корюківка: забута трагедія. Як нацисти знищили 7-тисячне містечко. Інтернет ресурс - <http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/03/2/28636/>

ПРАВОВИЙ СТАТУС РАДЯНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ У ЧАСИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Какун В. В.,

студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Хойнацька Л.М.

Серед малодосліджених проблем історії України періоду Другої світової війни і повоєнного часу чільне місце належить темі радянського військового полону. Розпад СРСР і демократизація міждержавних стосунків у 90-х рр. XX ст. відкрили шлях об'єктивному вивченню радянського військового полону часів Другої світової війни.

У роки Другої світової війни у нацистському полоні опинилися мільйони військовослужбовців з різних країн світу. Найбільша кількість військовополонених була зафіксована на радянсько-німецькому фронті - близько 5 млн. осіб.

Расово-ідеологічний характер війни нацистської Німеччини проти